

МІНІСТРЕСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології
Кафедра практики англійської мови

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента

КОМУНІКАТИВНА ЛІНГВІСТИКА

підготовки бакалавра

спеціальності 035 Філологія

освітньо-професійної програми Мова і література (англійська). Переклад

Луцьк – 2025

Силабус вибіркового освітнього компонента «КОМУНІКАТИВНА ЛІНГВІСТИКА»
підготовки бакалавра.

Розробник:

Одарчук Н. А., доцент кафедри практики англійської мови, кандидат філологічних наук, доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми проф. Ущина В. А.

Силабус освітнього компонента перезатверджено на засіданні кафедри практики англійської мови, протокол № 1 від 29.08.2025 р.

Завідувач кафедри:

Коляда Е. К.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна /освітньо-наукова/освітньо-творча програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма здобуття освіти	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Мова і література (англійська). Переклад Бакалавр	Вибірковий
Кількість годин/кредитів __150__ / __5__		Рік навчання __3__
		Семестр __6__ -ий__
		Лекції __20__ год.
		Практичні (семінарські) __10__ год.
		Самостійна робота __110__ год.
ІНДЗ: <u>немає</u>	Консультації __10__ год.	
	Форма контролю: залік	
Мова навчання		

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна /освітньо-наукова/освітньо-творча програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Заочна форма здобуття освіти	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Мова і література (англійська). Переклад Бакалавр	Вибірковий
Кількість годин/кредитів __150__ / __5__		Рік навчання __3__
		Семестр __6__ -ий__
		Лекції __4__ год.
		Практичні (семінарські) __6__ год.
		Самостійна робота __122__ год.
ІНДЗ: <u>немає</u>	Консультації __18__ год.	
	Форма контролю: залік	
Мова навчання		

II. Інформація про викладача

Одарчук Наталія Андріївна _

Науковий ступінь __ кандидат філологічних наук _

Вчене звання __ доцент__

Посада __ доцент __

Контактна інформація 095 200 32 35, odarchuk@vnu.edu.ua, natalylutsk@gmail.com

Дні занять <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Предметом вивчення ВОК “Комунікативна лінгвістика” є відношення між мовними одиницями і їхніми користувачами, комунікантами, а також умови реалізації мовних одиниць. Комунікативна лінгвістика займається вивченням значення висловлювання з позиції того, як воно передається мовцем й інтерпретується слухачем. Тобто цей аспект мовознавства більшою мірою стосується аналізу того, що мається на увазі під певним висловлюванням, ніж того, що слова чи фрази означають самі по собі. При такому підході береться до уваги, як мовці будують своє висловлювання залежно від конситуації, тому комунікативна лінгвістика – це вивчення контекстуального значення породжуваних мовцями висловлювань.

Пререквізити. Обов’язковою умовою є знання англійської мови на рівні вище середнього (Upper-Intermediate, або ж B2+ за іншою шкалою).

Силабус вибіркового освітнього компонента «Комунікативна лінгвістика» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти бакалаврського рівня.

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Викладання курсу “Комунікативна лінгвістика” ставить за **мету** ознайомити студентів із основними термінами, поняттями, теоріями, науковцями в галузі комунікативної лінгвістики – сучасного напрямку мовознавства і навчити правильно оперувати ними. Основні **завданнями**:

- показати міждисциплінарний, інтеграційний характер комунікативної лінгвістики;
- встановити основні типи комунікації, компоненти процесу спілкування, моделі комунікації;
- навчити визначати тип мовленнєвого акту висловлювання згідно з різними класифікаціями;
- довести прикладний характер теорії лінгвістичної ввічливості і принципу кооперації і релевантності для досягнення ефективного спілкування;
- ознайомити студентів із каналами невербальної комунікації і її функціями;
- охарактеризувати мовленнєву особистість у комунікації, а також дискурс, нею породжуваний;
- передбачати й уміти усувати невдачі й девіації, що виникають у ході комунікації.

В теоретичному плані виконання вищезазначених завдань дасть змогу грамотно здійснити комплексний, цілісний комунікативно-прагматичний аналіз фрагменту дискурсу будь-якого жанру, що стане в пригоді у підготовці до бакалаврського іспиту, а в подальшому навчанні – стане надійним фундаментом для виконання магістерського дослідження в галузі теоретичної лінгвістики.

Щодо практичного застосування отриманих знань – під час вивчення курсу студенти зможуть сформулювати необхідні вміння і навички для успішного, ефективного спілкування в природному англійськомовному середовищі, уникнення комунікативних девіацій чи конфліктів.

3. Soft skills.

- ✓ ефективна комунікація;
- ✓ емоційний інтелект та емпатія;
- ✓ управління конфліктами;
- ✓ дипломатія та етикет;
- ✓ крос-культурна адаптивність;
- ✓ структура освітнього компонента.

**Структура освітнього компонента
Денна форма навчання**

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Семін.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю
Змістовий модуль 1. Communicative Linguistics as the Study of Communication. Speech Acts Theory						
Тема 1. Communicative Linguistics as a branch of linguistics. Key notions of Communicative Linguistics	13	2		10	1	
Тема 2. Models of communication	14	2	1	10	1	ДС/ УО/ ЕК
Тема 3. The process and components of communication	14	2	1	10	1	ДС/ УО/ ЕК
Тема 4. Types of communication: verbal, non-verbal communication, written communication	14	2	1	10	1	ДС/ УО/ ЕК
Тема 5. Speech acts and events. Speech acts classification	14	2	1	10	1	ДС/ УО/ ЕК
Разом за змістовим модулем 1	69	10	4	50	5	30
Змістовий модуль 2. Rules and Conventions of Communication						
Тема 6. Cooperative Principle. Implicatures	16	2	1	12	1	ДС/ УО/ ЕК
Тема 7. Politeness in the communicative interaction	16	2	1	12	1	ДС/ УО/ ЕК
Тема 8. Principle of Politeness	17	2	2	12	1	ДС/ УО/ ЕК
Тема 9. Communicative deviations and failures	16	2	1	12	1	ДС/ УО/ ЕК
Тема 10. Speech personality in communication	16	2	1	12	1	ДС/ УО/ ЕК
Разом за змістовим модулем 2	81	10	6	60	5	40
Види підсумкових робіт						Бал
Підсумковий письмовий тест (МКР)						30
Всього годин	150	20	10	110	10	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, УО – усне опитування, ЕК – експрес-контроль, РЗ – розв’язування завдань, МКР – модульна контрольна робота, ІРС – індивідуальна робота студента / індивідуальне завдання.

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Семін.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю
Тема 1. Communicative Linguistics as a branch of linguistics. Key notions of Communicative Linguistics	14,5		0,5	12	2	ДС/ УО/ ЕК
Тема 2. Models of	15	0,5	0,5	12	2	ДС/ УО/

communication						ЕК
Тема 3. The process and components of communication	15	0,5	0,5	12	2	ДС/ УО/ ЕК
Тема 4. Types of communication	15	0,5	0,5	12	2	ДС/ УО/ ЕК
Тема 5. Speech acts and events. Speech acts classification	15,5	0,5	1	12	2	ДС/ УО/ ЕК
Разом за змістовим модулем 1	75	2	3	60	10	30
Змістовий модуль 2. Rules and Conventions of Communication						
Тема 6. Cooperative Principle. Implicatures	15	0,5	0,5	12	2	ДС/Т
Тема 7. Politeness in the communicative interaction	15	0,5	0,5	12	2	ДС/Т
Тема 8. Principle of Politeness	14	0,5	0,5	12	1	ДС/Т
Тема 9. Communicative deviations and failures	14	0,5	0,5	12	1	ДС/Т
Тема 10. Speech personality in communication	17		1	14	2	ДС/Т
Разом за змістовим модулем 2	75	2	3	62	8	40
Види підсумкових робіт						Бал
Підсумковий письмовий тест (МКР)						30
Всього годин	150	4	6	122	18	100

4. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота здобувача освіти передбачає підготовку до практичних занять, проміжних контрольних робіт (експрес тестів) і підсумкового письмового тесту.

На самостійне опрацювання виносяться такі теми:

- Models of communication
- Performatives
- Modern theories of speech acts classification
- Communicative deviations and failures
- Phatic communication
- Conflicts in the communication
- Modern forms and means of human communication
- Icons in the process of communication

IV. Політика оцінювання

Оцінювання здобувачів освіти регулюється [Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки](#).

Важливою є участь студента в обговоренні питань на практичних заняттях, а також у написанні поточних тестів, за що нараховуються бали. У разі відсутності студента на практичному занятті з поважної причини (що засвідчується медичною довідкою чи офіційним звільненням) можна здати пройдений матеріал, попередньо узгодивши час із викладачем. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності).

Обов'язковим є дотримання правил академічної доброчесності (детально за покликанням: [Кодекс академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки](#)). Під час написання проміжних і підсумкового тестів забороняється користуватися будь-якими підручними засобами (конспектами, смартфонами тощо).

За умови виникнення конфліктних ситуацій, здобувач освіти та викладач керуються [Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ВНУ імені Лесі](#)

[Українки](#), пункт 5 «Врегулювання конфліктів у освітньому процесі».

Визначаються результати навчання, отримані у неформальній освіті (професійні курси/тренінги, онлайн-освіта, стажування тощо), які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають ВОК «Комунікативна лінгвістика» як в цілому, так і його окремим модулям, темі (темам), що передбачені цим силабусом. Деталі щодо процедури зарахування результатів регулюються [Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки](#).

V. Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю є **залік**. Максимальна кількість балів за залік – **100** – виставляється за результатами виконання всіх видів навчальної діяльності, передбаченої цим силабусом.

На денній формі навчання

100 балів розподіляються таким чином:

40 балів – за активну участь в усному обговоренні питань на практичних заняттях (по **8 балів** за кожне);

30 балів – за проміжні контрольні роботи (у формі тестів), всього **5 тестів** по **6 балів** кожен (у тесті **12** питань, кожне питання має вагу **0,5 бала**);

30 балів – за підсумковий письмовий тест (МКР) (у тесті **30** питань, кожне питання має вагу **1 бал**).

На заочній формі навчання

100 балів розподіляються таким чином:

4 бали – за відвідані лекції;

30 балів – за активну участь в усному обговоренні питань на практичних заняттях (по **10 балів** за кожне);

36 балів – за проміжні контрольні роботи (у формі тестів), всього **6** по **12 балів** кожен (у тесті **12** питань, кожне питання має вагу **1 бал**);

30 балів – за підсумковий письмовий тест (у тесті **30** питань, кожне питання має вагу **1 бал**).

Залік зараховується за умови, якщо здобувач освіти отримав не менше **60 балів**. Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються.

Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – **100**.

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
0–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна література

1. Бацевич Ф.С. Нариси з комунікативної лінгвістики. Львів, 2003. 279 с.
2. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики. Київ : Академія. 2004. 342 с.
3. Дискурс іноземномовної комунікації. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2001. 495 с.
4. Одарчук Н. А., Крисанова Т. А. Навчально-методичний комплекс з теоретичного курсу «Комунікативна лінгвістика». Луцьк : Вежа-Друк, 2021. 64 с.
5. Селіванова О. О. Основи теорії мовної комунікації. Підручник. Черкаси : Видавництво Чабаненко Ю. А., 2011. 350 с.
6. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми: Підручник. Полтава : Довкілля-К, 2008. 712 с.
7. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава : Довкілля-К, 2006. 716 с.
8. Austin J. L. How to do things with words. Urmson, J. O., Sbisà, Marina. (2nd ed.). Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1975.
9. Bach Kent. Speech Acts. Routledge Encyclopedia of Philosophy, n.d. Web. 10 Feb. 2014.
10. Brown P., Levinson S. Politeness: Some Universals in Language Usage. Cambridge: Cambridge Univ. Press, 1994. 345 p.
11. Grice H. Paul. *Logic and Conversation*. [In: Syntax and Semantics, Vol. 3, Speech Acts, ed. by Peter Cole and Jerry L. Morgan. New York: Academic Press, 1975.
12. Leech G.N. Principles of Pragmatics. London, New York: Longman, 1983.
13. Searle J.R., Vandervecken D. Foundations of Illocutionary Logic. Cambridge University Press: Cambridge, 1985.
14. Searle J.R. Indirect speech acts. In *Syntax and Semantics, 3: Speech Acts*, ed. P. Cole & J. L. Morgan, pp. 59–82. New York: Academic Press, 1975.
15. John Searle, Speech Acts. Cambridge University Press, 1969.
16. Yule G. Pragmatics. Oxford: Oxford Univ. Press, 1985.

Додаткова література

1. Андрейчук Н. І. Семіотика лінгвокультурного простору Англії кінця XV-початку XVII століття, монографія Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2011. 280 с.
2. *Doctrina multiplex, veritas una*. Учень багато, істина одна : збірник праць до ювілею І. Р. Буніятової. Київ : Київський ун-т імені Б. Грінченка, 2018, 440 с.
3. Козяревич Л. В. Вербальні й невербальні засоби емпатизації діалогічного дискурсу (на матеріалі англійської прози XX століття) : дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.02.04 «Германські мови». Київ, 2006. 191 с.
4. Космеда Т. Аксіологічні проблеми прагмалінгвістики. Львів, 2000. 346 с.
5. Мартинюк А. П. Словник основних термінів когнітивно-дискурсивної лінгвістики. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. 196 с.
6. Мацько Л. І., Мацько О. М. Риторика: навч. посіб. 2-ге вид., стер. Київ : Вища шк., 2006. 311 с.
7. Одарчук Н. А., Мірончук Т. А. Семантика інспіраційних промов та їхній комунікативно-прагматичний потенціал (на прикладах виступів принца Гаррі на Іграх нескорених). Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія». Вип. 15(83). Острого : Вид-во НаУОА. 2022. С. 11–16.
8. Одарчук Н., Мірончук Т. Невербальна комунікація у православній церкві в нових реаліях. Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія». Острого : Вид-во НаУОА. 2021. Вип. 12 (80), грудень. С. 34–38.
9. Почепцов Г. Г. Теорія комунікації. Київ : Спілка рекламистів України, 1996. 175 с.
10. Серажим К. С. Дискурс як соціолінгвальне явище. Київ, 2002. 392 с.
11. Шкіцька І. Ю. Маніпулятивні тактики позитиву : лінгвістичний аспект : монографія. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2012. 440 с.
12. Brown G, Yule G. Discourse Analysis. Cambridge, 1985.

13. *Gamble T. K., Gamble M.* Communication Works / T.K. Gamble, M. Gamble. New York : Random House, 1987. 440 p.
14. *Mey Jacob L.* Pragmatics: An Introduction. Blackwell Publishing, 2006. 392 p.
15. *Tsui Amy B. M.* English Conversation. Oxford University Press, 1995. 298 p.

Интернет-ресурси

16. <http://online.sfsu.edu/~kbach/spchacts.html>
17. <http://www.carla.umn.edu/speechacts/definition.html>
18. <http://www.carla.umn.edu/speechacts/>
19. http://books.google.com.ua/books?id=t3_WhfknvF0C&dq=speech+acts&printsec=frontcover&source=bn&hl=uk&sa=X&oi=book_result&resnum=5&ct=result
20. <http://plato.stanford.edu/entries/speech-acts/>
21. <http://www.universalteacher.org.uk/lang/pragmatics.htm>
22. <http://userwww.sfsu.edu/~kbach/Spch.Prag.htm>
23. <http://nickle.org/usenix-nickle.pdf>